

Atlen Yıldırım (1957-2016): devrimci bir hayat

*Tek bir gün mücadele eden insanlar vardır,
iyi insanlardır.
Bir yıl mücadele edenler vardır,
onlar daha da iyidir.
Yıllar boyu mücadele eden insanlar vardır, onlar
çok iyi insanlardır.
Ama bir ömür boyu mücadele veren insanlar vardır,
asıl vazgeçilmez olanlar işte onlardır.*
Bertolt Brecht

Bir insan ortaokuldan başlayarak hayatının son anına kadar, hasta yatağında bile, devrim ve sosyalizm için mücadele etmişse, o insan, hiç kuşku duymadan söylenebilir, çok iyi bir insandır. 18 Nisan 2016 Pazartesi günü yitirdiğimiz Atlen Yıldırım işte öyle bir insandı. Şeker, kalp ve nörolojik rahatsızlıkların ardından ileri aşamada kansere yakalandığı ortaya çıktığında bile durmadı. Kemoterapi odasını bile bir örgütlenme ortamına çevirdi, bu dergiyi sattı! Kelimenin en has anlamında, son nefesine kadar devrim için mücadele etti.

Devrimci Marksizm'in bu sayısı iki ayrı nedenle "Atlen Yıldırım sayısı"dır, ona ithaf edilmiştir. Birincisi, derginin Türkiye'de gelişmekte olan istibdat rejimini ve dünyada faşizmin yükselişini bir dosya olarak ele alması fikri ve önerisi, derginin yönetilmesi ile doğrudan hiçbir ilişkisi olmayan Atlen yoldaşımızdan gelmiş, dergi yayın kurulu tarafından da son derecede isabetli bir fikir olarak kabul görmüştür. Bu anlamda bu sayıyı Atlen Yıldırım yoldaşımızın girişimine borçluyuz.

Ama doğanın cilvesi, Atlen yoldaş kendi fikrinin ürünü olan bu sayıyı görmeden hayatını yitirdi. *Devrimci Marksizm* dergisi, bu sayısını bu sebatkâr, gayretli, gelişkin, insancıl devrimciye ithaf ediyor.

Ortaokuldan itibaren devrimci

3 Mayıs 1957 tarihinde Kırşehir'in Kaman ilçesinde doğan Atlen Yıldırım yoldaşımızı 18 Nisan Pazartesi günü 59 yaşında kaybettik. 19 Nisan Salı günü onu İzmir'de devrimci yaşamına yaraşır bir biçimde son yolculuğuna uğurladık. Daha çocukluk yaşlarında devrimci mücadeleye gönül veren Atlen yoldaş son nefesine kadar devrim ve sosyalizm davasının eşsiz bir militanı olmuştur.

Atlen yoldaşın devrimci mücadeleyle tanışması ortaokul yıllarına kadar dayanır. Sık sık "kendimi bildim bileli devrimciydim" diyen Atlen yoldaş o günlerini şöyle anlatırdı: "Doğduğum muhit ve ailem, özellikle de babam oldukça muhafazakârdı. Muhafazakâr ve milliyetçi bir iklimde devrimcileri tanımak oldukça zordu. O yıllarda Deniz Gezmiş ismi bir heyula gibi ülkenin her yerinde yankılanıyordu. İletişim araçlarının yok denecek kadar az olduğu bir dönemde Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının mücadelesi her yere ulaşmıştı. Benim devrimcilikle tanışmam Deniz Gezmiş ve arkadaşları sayesinde oldu. Kim bu Deniz Gezmiş diye sordum ve bu sorunun cevabını ararken devrimcilerle ve devrimci fikirlerle tanışma imkânını yakaladım."

Atlen yoldaşın sormuş olduğu bu ilk soru ve cevap arayışı, onun ömrünün önemli bir kısmında mücadele vereceği politik çizgisini ve siyasi kimliğini belirledi. Böylelikle örgütlü mücadeleyle ilk tanışması da Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu (THKO) aracılığıyla oldu. Daha çocuk denecek yaşta ihtilalci bir partinin sempatzanı olmuştu Atlen yoldaş. Henüz 14-15 yaşlarında, o günün siyasi koşullarında oldukça normal sayılacak bir biçimde, yaşından büyük fikirlerle uğruluyor ve içinde yaşadığı ülkesi ve dünya için kurtuluş yolları arıyordu. Tabii bu süreçte ilk aşması gereken engel ailesiydi ve sık sık babasıyla karşı karşıya geliyordu. Demokrat Parti geleneğini benimseyen -ki bu yüzden oğluna Adnan Menderes'in ismini vermek istemiştir, ama isim bir nüfus memurunun azizliğine kurban gitmiştir!- babası o yıllarda koyu bir Adalet Partisi taraftarıdır. Dolayısıyla da sıkı bir anti-komünisttir. Babası Atlen yoldaşın yönünü değiştirmek için çok çaba sarf ediyor, başaramadıkça da şiddete başvuruyor, silah çeki-

yor, eve almıyordu. Fikirleri yüzünden ölümle ilk kez bu şekilde karşı karşıya gelen Atlen yoldaş o günden son anına kadar hiç boyun eğmeden mücadelesine ve fikirlerine sahip çıkmıştır.

Deniz olunmalı!

THKO sempaticizmanı olarak sosyalist fikirlerle tanışan Atlen yoldaşın ilk örgütlü deneyimleri ise Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun içerisinde çıkan Dev Genç bünyesinde olmuştur. Okuduğu şehre Dev Genç bürosu açılmasında öncülük eden Atlen yoldaş, burada sosyalist fikirlerle ve yayınlarla doğrudan irtibat kurma fırsatını bulur.

1978'ten sonra THKO içinde başlayan tartışmaları yakından takip eden Atlen yoldaş, önce kısa süreliğine Türkiye İhtilalci Komünistler Birliği'ne (TİKB), ardından da Arnavutluk Emek Partisi yanlısı politikaları benimseyen Halkın Kurtuluşu çizgisine dahil oldu. Halkın Kurtuluşu zamanla Türkiye Devrimci Komünist Partisi'ne (TDKP) dönüştü. TDKP çizgisi dönemin en kitlesel sosyalist hareketlerinden birisiydi. Atlen yoldaş bu kitleselliği ve etki gücünü sık sık örneklerle dile getirirdi; "Küçük bir şehirdi Kırşehir. Ancak TDKP siyasi bir eylem kararı aldığı anda sokağa bir kişi çıksa, bir anda arkasında binler yürüyordu. Partinin yayınlarını vücudumuza sarıyor, köy köy, gece demeden gündüz demeden en ücra yerlere kadar dağıtıyorduk."12 Eylül 1980 darbesinde siyasi kaçıktı. Uzun süre Aksaray, Kırşehir ve Ankara'da kaçak olarak yaşamını sürdürdü. Kaçaklığına rağmen okumaya ve araştırmaya ara vermedi. Atlen yoldaş, Ankara'da TDKP üyesi olarak siyasi mücadelesine devam etti.

Uğruna mesleği olan öğretmenliği bıraktığı TDKP içinde uzun yıllar illegal ve legal alanlarda mücadeleler verdi Atlen yoldaş. Ta ki 1994 yılına kadar. TDKP üst üste yediği operasyonlar neticesinde üst düzey kadrolarını kaybetmiş ve içerisinde legal alanı güçlendirme eğilimi ağırlık kazanmıştı. Bu doğrultuda 1994 sonlarına doğru Emek Girişim süreci başlamıştı. Atlen yoldaş hiçbir zaman legal alanda mücadeleye karşı çıkmamıştır. Ancak illegal yapının alelacele tasfiye edilmesine muhalefet etmiştir.

EMEP'ten kopuş, BDSP'ye geçiş

1996 sonlarına doğru EMEP içinde önemli kopuşlar olmuştur. Atlen yoldaş ise son ana kadar uzun süre içerisinde mücadele ettiği ve uğruna büyük bedeller ödediği siyasi yapısını terk etmemiş, ancak yaşanan siyasi tasfiyeler sonucunda Kayseri bölgesinde önemli bir kitle ile birlikte EMEP'ten ayrılmıştır. Atlen yoldaşın ayrılması Emek Partisi'nde önemli bir kırılmaya neden olmuş, Atlen yoldaş hep parmakla gösterilmiştir.

1998 yılına gelindiğinde ise daha önce TDKP'den ayrılmış olan ve TDKP Leninist kanat olarak siyasi mücadeleye girişen Ekim'cilerle irtibata geçer Atlen

yoldaş. Ekim'in partileşme sürecinde TKİP yöneticisi olarak tutuklanır ve birçok katliama tanık olacağı uzun cezaevi süreci başlar. 1999 Ulucanlar katliamını yaşayan Atlen yoldaş, 2000 yılında 19 Aralık katliamında da Bartın cezaevindedir. Yaşadığı bu zorlu cezaevi sürecinde vücudunda kalıcı hasarlar oluşur. Birçok hastalığı -kalp, şeker vb.- bu sürecin eseridir.

Cezaevinden çıktıktan sonra siyasi mücadelesine BDSP-Kızılbayrak içerisinde devam eder. Oldukça muhafazakâr ve milliyetçi-şoven bir atmosferi olmasına rağmen Atlen yoldaş doğduğu, büyüdüğü topraklarda, İç Anadolu'nun değişik kentlerinde siyasi faaliyetlerini sürdürür. Kayseri'de, Kırşehir'de, Nevşehir'de bildiri dağıtımından afişlemeye, basın açıklamalarından fabrika örgütlenmelerine kadar pek çok alanda siyasi faaliyetine devam eder. Mücadelesini sadece pratik faaliyetlerle sınırlamayan, pratik faaliyetlerinin yanı sıra soran, sorgulayan, araştıran ve okuyan bir devrimci olan Atlen yoldaş, Türkiye topraklarında hâkim sosyalist hareketlerin pek girmek istemediği konulara, alanlara yoğunlaşmaya başlar. Siyasi faaliyetini yürüttüğü bölgede Trotskizm, anarşizm vb. konularda tartışmalar yürütür. Çevresindeki pek çok devrimcinin yasaklı olarak gösterilen bu konularda fikir sahibi olmasını sağlar. Bu süreç onun fikirlerinin devrimci Marksizme doğru evrildiği dönemdir. Bu evrim dolayısıyla örgütüyle bazı önemli ayrılıklar yaşanmıştır. Gittiği her yerde aynı tavrını sürdüren Atlen yoldaş bir süre sonra dışlanan ama vermiş olduğu emeklerin yüzü suyu hürmetine siyasi hareketten atılmayan, kendi deyimiyle "arafta" bir devrimci olur.

55 yaşında dünya devriminin militanı olma kararı

2012 yılına gelindiğinde ise kararını verir, açık olarak devrimci Marksizmi benimser ve onun Türkiye'deki -yine kendi deyimiyle- en büyük temsilcisi olan Devrimci İşçi Partisi'ne girer. Bu tarihten öldüğü son ana kadar devrimci Marksizmin ve Devrimci İşçi Partisi'nin yiğit bir militanı olur. Devrimci İşçi Partisi'yle tanışması ile birlikte kendisine büyük bir heyecan geldiğini söyleyen Atlen yoldaş sık sık "çok geç kaldım" diye hayıflanırdı. Atlen yoldaş bu gecikmeyi telafi etmek ve kendi deyimiyle aradaki mesafeyi kapatmak için hem teorik olarak hem de pratik alanda yoğun bir faaliyetin içine girdi. Tüm sağlık sorunlarına rağmen siyasi faaliyetten bir kez olsun geri durmadı.

Atlen yoldaş bütün ömrünü devrim ve sosyalizm mücadelesine adanmış bir insandı. Bu uğurda çok bedel ödemiş, defalarca ölümle yüz yüze gelmişti. Bir kez olsun ölümden korkmamış, düşünceleri uğruna bedel ödemeyi göze almıştır. Ama son anına kadar ölümü düşünmedi, ölümü gözünde büyütmedi asla. Son ana kadar yaşamaya tutunmasını bildi. "Devrimi görmeden ölmeyeceğim" derdi hep. Onu ayakta tutan bu idealiydi. Onun gibi bir devrimciyi az ya da çok tanımış olduğumuz için kendimizi şanslı hissetmeliyiz. Zira onun yaşamının her anı bize ışık tutmuştur. Ona layık olmanın ve ona borcumuzu ödemenin yegâne yolu da,

onun uğruna bir ömür adadığı sosyalist dünya devrimi için aralıksız mücadele etmek olacaktır.

Devrimci aydın

Atlen yoldaş, bütün hayatı boyunca devrimci örgüt ve partilerde, sendikalarda, derneklerde, örgütlenilebilecek her yerde örgütlenmek ve devrimi örgütlemek üzere mücadele etmiştir. Ama bu teoriden uzak durduğu anlamına gelmiyor. Tam tersine: Atlen yoldaş hangi devrimci örgütte çalışırsa çalışsın, o örgütte “Atlen Hoca” ya da kısaca “Hoca” olarak bilinmiştir. Bunun nedeni, teorik tartışmalara ve eğitime aktardığı büyük enerjidir. Herkesin her zaman ondan öğreneceği bir şeyler olmuştur. Atlen yoldaş, Marksist devrimciyi reformistten ve ortayolcudan ayıran önemli bir özelliğin, Marx’tan Lenin’e, Trotskiy’e, Luxemburg’a uzanan bir çizgide açıkça görülebileceği gibi, devrimci pratiğin devrimci teoriye yaslanması olduğunu erkenden fark etmiştir. Elinizdeki derginin açılış sayfasında Lenin’den aktarılan özlü deyişin anlamını kavramıştır: “Devrimci teori olmaksızın devrimci bir hareket olamaz.” Hayatının bütününde bunun hakkını vermek için uğraşmış, örgütlenme, propaganda, ajitasyon faaliyetinin yoğunluğu içinde daima teoriye de zaman açmıştır. Bu dergiye bir yazı yazması için onu her zaman teşvik ettik, ama devrimci faaliyetin yoğunluğundan mıdır, içine yeni geldiği bir ortamda kendi kişiliğiyle tam bir uyum içinde saygılı davranma çabasından mıdır, o yazı veya yazılar gecikti. Kanserin yaşama süresini sınırladığını öğrendikten sonra, örgütlenme alanında olduğu gibi öğrenme ve düşünme alanında da havlu atmaktan çok uzak durdu. Geceleri saat üçte dörtte hâlâ okuduğunu yazdığını anlatıyor yakınları. Ama zamanı yetmedi. Şimdi ne yazık ki o yazı veya yazılar hiç gelemeyecek.

Elbette onun teorisi, “şıklık” ya da entelektüellik gösterisi ya da başkalarına üstünlük taslamak için başvuru olan bir teori değildi. Onun teorisi militan teori idi. Ne de bir dogmaydı, doğrusu yanlış düşünülmeden inatla savunulacak bir doktrindi Marksizm onun için. Atlen yoldaş için teori, tam tamına bir Marksist için olması gerektiği şekilde, bir devrim kılavuzuydu. İşçi sınıfının ve onun devrimci partisinin devrime doğru yürüyüşüne en etkili biçimde ışık tutmaktı görevi. İşte teoriye böyle baktığı ve ileriye doğru gelişmeye hep çok açık olduğu içindir ki, Atlen yoldaş bütün devrimci hayatı boyunca hep daha doğruya, hep daha derine doğru yürümüş ve en sonunda en zor sıçramayı yaparak 55 yaşında devrimci Marksizmin saflarına katılarak büyük bir atılım yapabilmiştir.

Devrimci Marksizm dergisi böyle devrimciler için çıkıyor. Gençlikle yaşlılarıyla böyle insanlar içindir bu derginin iğneyle kuyu kazması. Bu sayısını Atlen yoldaşa ithaf etmesinden daha olağan, daha işin doğasına uygun bir şey olabilir mi!

Onun hayatını öğrenmek, gelecekte sayısız devrimci Marksiste Türkiye ve dünya devrimi mücadelesinde azim ve kararlılık getirecektir.